

новував самостійно, але дуже ретельно. У нього не було комплексу дилетанта-самоучки. Суворі методичні принципи були його коником... Це був вчений, який зробив значний внесок в індоевропеїстику.. Зараз перед нами (перш за все, перед українськими колегами) поставлене завдання — зібрати і зберегти все зроблене Сергієм Кончею».

С.В. Конча — автор понад 80 наукових публікацій, у тому числі двох колективних та однієї індивідуальної монографії (Билинний Ілля Муромець: витоки та еволюція епічного пер-

сонажу. — К., 2016). Окрім численних статей з індоевропеїстики до спадщини померлого належать публікації з україногенези, культурогенези, історії України.

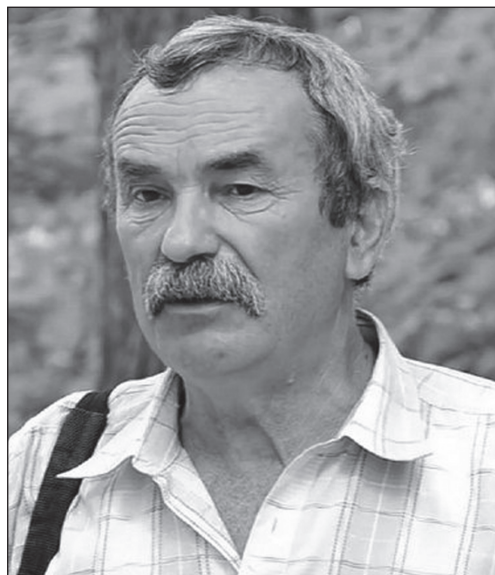
Передчасна смерть молодого дослідника перервала роботу над його монографічною працею з проблеми походження та розселення індоевропейських народів. Публікація наукової спадщини вченого — актуальне питання для його колег і друзів, які пам'ятають Сергія Вікторовича як скромну, дружню людину та відданого науці дослідника.

Л.Л. ЗАЛІЗНЯК

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ МИХАЙЛА АНДРІЙОВИЧА ФИЛИПЧУКА

19 грудня 2015 р. Михайлу Андрійовичу Филипчуку виповнилося 60 років. Родина, друзі, колеги і знайомі широко вітали його з ювілеєм. Вчений викладав на історичному факультеті Львівського національного університету ім. І. Франка, працював над докторською дисертацією, брав участь в організації заповідника «Давній Пліснеськ», відкрив новий польовий археологічний сезон. А за півроку, 31 липня 2016 р., Михайла Андрійовича не стало. Відійшов у вічність кандидат історичних наук, доцент, директор Інституту археології ЛНУ ім. І. Франка, відомий український археолог-славіст, дослідник однієї з найважливіших пам'яток середньовічної доби України та Європи — Пліснеського археологічного комплексу.

М.А. Филипчук народився в с. Потічок Снятинського р-ну на Івано-Франківщині. У 1982 р. закінчив історичний факультет Чернівецького державного університету ім. Ю. Федьковича. Ще під час навчання в університеті познайомився з двома авторитетними археологами-славістами — Б.О. Тимощуком та І.П. Русановою, завдяки яким почав пізнавати археологію. М.А. Филипчук спочатку працював завідувачем археологічного сектора Чернівецького музею народної архітектури та побуту (1983 р.), згодом — науковим співробіт-

ником Івано-Франківського краєзнавчого музею (1984 р.), викладав у Виноградівському політехнікумі та СПТУ № 34 (1984—1986 рр.). У 1987 р. він переїхав до Львова. Протягом 1987—2000 рр. М.А. Филипчук обіймав посаду наукового співробітника відділу археології Інституту суспільних наук ім. І. Крип'якевича (нині — Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України). У 1996 р. учений захистив кандидатську дисертацію на тему «Слов'янські поселення VIII—X ст. в Українському Прикар-

© Н.Я. СТЕБЛІЙ, П.М. ДОВГАНЬ, 2016

патті». Науковим керівником його дослідження був д. і. н. О.М. Приходнюк.

У 1999 р. М.А. Филипчука запросили на посаду доцента кафедри археології, античності та середньовіччя до Львівського національного університету. Любов до академічної науки спонукала вченого в 2000 р. ініціювати створення наукового-дослідного Інституту археології ЛНУ ім. І. Франка, який він й очолив. Головними завданнями цієї інституції було визначено фундаментальні археологічні дослідження на теренах Західної України, розробку проблем формування археологічних джерел, етногенезу слов'ян, етнокультурних та державотворчих процесів в Українському Прикарпатті й Західній Волині протягом I — першої чверті II тис. н.е.

Під керівництвом М.А. Филипчука Інститут археології ЛНУ налагодив співпрацю з академічними установами археологічного профілю України та Європи, провів декілька міжнародних конференцій, тематичних виставок. З 2006 р. започатковано видання щорічника «Вісник Інституту археології» — фахового наукового видання, де Михайло Андрійович був заступником головного редактора.

За своє життя М.А. Филипчук взяв участь у діяльності понад 40 археологічних експедицій. Під час археологічних розвідок обійшов усю Буковину, частину Тернопільщини, Франківщини, Львівщини та Закарпаття. Останні 25 років свого життя він очолював Пліснеську археологічну експедицію. Завдяки його дослідженням було встановлено, що Пліснеський мегаполіс — це одне з найбільших європейських міст IX—X ст., площею близько 450 га.

Окрім цього, дослідник знайшов культове місце кінця VII — кінця X ст., розкопував городище літописного Пліснеська XI—XIII ст., курганний могильник XI — початку XII ст. і залишки давнього монастиря XII—XVIII ст.

Дослідження вченого були пов'язані з проблемами походження українського народу й формуванням його державності. М.А. Филипчук розробляв питання теорії і методики формування археологічних джерел, періодизації, хронології та географії пам'яток VIII—X ст. в Українському Прикарпатті, соціального та економічного розвитку давньослов'янського населення цього регіону, еволюції житлобудівництва та оборонних споруд. За результатами досліджень дослідник написав понад 80 наукових праць, у тому числі чотири монографії. Остання з них — «Слов'янські поселення VIII—X ст. в Українському Прикарпатті» (Львів, 2012). Плідно працював над докторською дисертацією «Населення Верхнього і Середнього Подністров'я та Верхнього Повіслення в другій половині I тис. н.е.» Під керівництвом ученого захищена одна кандидатська дисертація та тривала робота ще над трьома. Дослідник згуртував навколо себе багато молодих фахівців, які поглиблюють та розвивають його наукові напрацювання.

Увесь свій життєвий шлях М.А. Филипчук сповідував принцип *Res ipsa loquitur!* Він був надзвичайно простим і доброзичливим у спілкуванні та водночас — принциповим і твердим у переконаннях. Таким Михайло Андрійович залишиться в серцях колег. Жити й працювати поруч із ним — це була велика честь для нас.

Н.Я. СТЕБЛІЙ, П.М. ДОВГАНЬ